

«ПОХМУРИЙ» ТУРИЗМ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Н. О. Коваль, студентка спеціальності 242 Туризм, група Т-11
М. М. Логвин, науковий керівник, к. геогр. н., доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу
Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Сучасний ринок туристичної індустрії перманентно характеризується не тільки збільшенням кількості туристичних прибуттів, а й появою нових видів туризму. В умовах впровадження нових видів туризму або популяризації (дисперсизації) деяких уже наявних, але маловідомих, може стати вирішенням проблеми переважання попиту над пропозицією.

Одним з таких видів є «темний туризм». Уперше цей термін був використаний тільки в 1996 році. Масового поширення термін «darktourism» отримав в 2000 році після публікації книги М. Фоулі і Дж. Леннона (Шотландія) «Темний туризм». Цей вид туризму передбачає відвідування місць, пов'язаних зі смертями або руйнуванням, стихійними лихами, містикою або трагічними подіями. Ф.Стоун розглядає «темний» туризм як подорож у місця, які пов'язані зі смертю і сумом. Крім терміна «темний туризм», до цього феномена застосовувалися інші поняття, зокрема «танатуризм» (1996 р.), «темна пляма туризму» (1993 р.), «хворобливий туризм» (2000 р.), «похмурий туризм» [1, 3, 4].

До складників «темного» туризму слід віднести [2]:

- туризм катастроф (відвідування місць, які постраждали від стихійних лих, «токсичні тури» місцями екологічних катастроф). Такими напрямками є «токсичні тури» до Чорнобиля або Фукусіми, Нового Орлеана після урагану «Катріна» тощо;
- містичний туризм (подорожі до місць із паранормальною активністю (місця Сили)). Фаворитами «містиків» можна вважати Бермудський трикутник, замок графа Дракули в Румунії;
- цвинтарний туризм. Прогулянки кладовищами – фактично цілком невинний різновид «темного туризму», який полягає в задоволенні подивитися химерні надгробки;
- туризм «смерті» (відвідування місць з трагічною історією: концентраційні табори смерті, музеї тортур, в'язниці із суворим режимом, місця страт).

Перші туристичні оператори, які розробили та реалізували «темний» тур, мали американську прописку. Перші туристичні агентства з даним видом спеціалізації почали діяльність до місця катастрофи дирижабля «Гінденбург», що в штаті Нью-Джерсі (США). Відомі «темні» тури України, які існують доволі давно – це тури, під час яких відвідуються Личаківське кладовище (Львів), некрополь М. Пирогова (Вінниця), Бабин Яр (Київ) та інші.

Серед екстремалів особливу популярність мають тури, зміст яких пов'язаний із техногенними катастрофами. Ідея створення таких турів належить Гринпісу, який таким чином намагається привернути увагу суспільства до екологічних проблем людства. В Україні особлива популярність належить туру до міста аварії Чорнобильської АЕС. Майже на всіх АЕС України проводяться екскурсії з метою пропаганди «мирного атому».

З чим пов'язаний цей інтерес до популярності місць трагедій, трактують по-різному. Вважається, що під час подібних екскурсій люди відчувають емоційне збудження, ейфорію і просто прагнуть до гострих відчуттів. Відвідування місць масових трагедій або поховань вони порівнюють з переглядом фільмів жахів.

По всьому світу запити на «темні» тури останнім часом ростуть. Але існує питання про етичність таких екскурсій. Турфірми просто просять відвідувачів місць трагедій бути стриманішим.

Особливістю цього виду туризму є захоплення ним молоді. Це теж, певною мірою, викликає стурбованість і змушує шукати глибинні причини такого інтересу.

Список використаних інформаційних джерел

1. Заставецький Т. Б. «Похмурий туризм» як відображення трагічних подій у історії та культурі народів / Т. Б. Заставецький // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Географія. – Вип. 1 (29). – Тернопіль : [Тайп], 2011. – С. 101–107.
2. Москаленко Я. О. «Темний» туризм як новий вид туризму [Електронний ресурс] / Я. О. Москаленко. – Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/moskalenko.htm. – Назва з екрана.
3. «Темний туризм»: подорожі, проякі не заведено говорити [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bbc.com/ukrainian/blogs-51206591>. – Назва з екрана.

4. Юсупов Т. Темная сторона туризма [Електронний ресурс] / Юсупов Т. – Режим доступу: <https://lenta.ru/articles/2015/12/02/darktourism/>. – Назва з екрана.

ТУРИСТИЧНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ФРАНЦІЇ

*К. А. Міхно, студентка спеціальності Туризм, група Т-21
О. О. Тараненко, науковий керівник, к. е. н., доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу
Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»*

Конкурентна боротьба на міжнародному туристичному ринку вимагає від кожної країни мобілізації та ефективного використання усіх туристичних ресурсів, що знаходяться на їх території. Саме від їх наявності, стану, ефективності використання та презентації потенційним клієнтам залежить туристична привабливість країни.

Туризм є однією з найпотужніших галузей сфери послуг у Франції. У 2018 році материкову частину країни відвідали 89,4 млн іноземних туристів. Дана цифра перевищила показник 2017 року на 3 %. Туризм є ключовим сектором французької економіки, він становить близько 8 % ВВП, 56,24 млрд євро доходу і забезпечує 2 млн прямих і непрямих робочих місць [1].

Природні й соціально-економічні умови Франції сприятливі як для екскурсійно-пізнавального, так і для лікувально-оздоровчого та спортивного туризму.

Серед природних рекреаційних факторів, які сприяли розвитку туризму в країні – теплий помірний клімат, на півдні субтропічний; велика протяжність берегової лінії пляжевого типу; присутність гірських масивів Альп та Піренеїв; численні джерела цілющих вод. Країна славиться своїми приморськими і гірськими курортами, спортивними базами. Також Франція багата на пам'ятки історії, культури, архітектури і мистецтва. Вони охоплюють стародавню римську епоху, середньовіччя, нові часи і сучасність.

Важливим чинником туристичної привабливості території Франції є насиченість соборами, монастирями, палацами, фортецями і різноманітними музеями є однією з найвищих у світі. Ці споруди майже не зазнали руйнувань у ХХ ст. У списку об'єктів світової спадщини ЮНЕСКО у Франції налічується 35 найме-